Ministerie van Justitie en Veiligheid

Minister van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Ondermijning

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
3 april 2024

Ons kenmerk
5313717

nota

Beslisnota bij aanbiedingsbrief National Risk Assessments Witwassen en Terrorismefinanciering 2023

1. Aanleiding

Het WODC heeft in opdracht van de ministeries van Justitie en Veiligheid en Financiën zogenaamde *National Risk Assessments* opgesteld op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering. Het WODC zal deze NRA's op zijn laatst publiceren op zijn website op 3 april (zes weken na de aanbieding door het WODC aan de opdrachtgevende DG's op 21 februari jl.).

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd in te stemmen met het aanbieden van de rapporten aan beide Kamers, voorafgaand aan dat moment, via bijgevoegde aanbiedingsbrief (bijlagen 1 en 2), mede namens de minister van Financiën. Verder wordt u gevraagd kennis te nemen van de ingezette vervolgacties door Financiën en Justitie en Veiligheid, richting een beleidsreactie door het nieuwe kabinet. Deze beslisnota zal worden meegezonden aan de Kamer.

3. Kernpunten

- De National Risk Assessments Witwassen en Terrorismefinanciering 2023 zijn opgesteld door het WODC, en worden op 3 april door het WODC op de WODC website gepubliceerd.
- Er wordt voorgesteld de National Risk Assessments ook aan te bieden aan de Tweede en Eerste Kamer, via bijgevoegde aanbiedingsbrieven
- Het is aan een nieuw kabinet om opvolging te geven aan deze rapporten en te zijner tijd te komen met een beleidsreactie.

4. Toelichting

Aanleiding voor de National Risk Assessments

Het uitvoeren van nationale risico assessments, is een plicht die voortvloeit uit Europese anti-witwasregelgeving en vanuit de intergouvernementele organisaties *Financial Action Task Force (FATF)*. Deze is ook opgenomen in nationale wetgeving, te weten de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Nederland heeft ook in 2017 en 2020 NRA's gepubliceerd op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering. De voorliggende NRA's (bijlagen 3 en 4) zijn daarmee de derde edities van deze rapporten.

Aanbiedingsbrief en uitdragen NRA's naar stakeholders
De vorige NRA's zijn steeds aangeboden aan het parlement. Het is gebruikelijk dat op de NRA's ook een beleidsreactie vanuit het kabinet volgt. Vanwege de huidige demissionaire status van het kabinet wordt geadviseerd om de NRA's ook nu weer aan te bieden aan het parlement, maar daarbij aan te geven dat de beleidsreactie pas door het nieuwe kabinet zal worden opgesteld.

Financiën en Justitie en Veiligheid zullen na publicatie van de NRA's stakeholders op het gebied witwassen en terrorismefinanciering gaan informeren. Dit gebeurt in ieder geval de komende periode via de volgende gremia:

- Financieel Expertise Centrum (FEC): een publiek-publiek en publiek-privaat samenwerkingsverband met een aantal banken en de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB). Het FEC betrekken bij opvolging van de NRA's is een actie vanuit de Beleidsagenda aanpak witwassen uit september 2022.
- Ambtelijke Commissie Aanpak Ondermijning (ACAO)
- Commissie Meldplicht, met daarin onder meer (vertegenwoordigers van) meldplichtige instellingen voor witwassen en terrorismefinanciering (poortwachters)
- Overleg van toezichthouders voor de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.

Daarbij is de insteek om zowel informatie en ideeën op te halen voor de nog op te stellen beleidsreactie. Ook zal met de stakeholders worden bekeken waar binnen staande kaders en beleid acties kunnen worden opgezet naar aanleiding van de gesignaleerde risico's in de NRA's.

Inhoudelijke bevindingen
In de nog op te stellen beleidsreactie op de NRA's zal een nadere inhoudelijke duiding van de NRA's plaatsvinden. Ook zal in de beleidsreactie per risico worden beschreven welke acties er sinds de vorige NRA zijn genomen om de witwasrisico's te mitigeren. Dit laatste is een toezegging opgenomen in de Beleidsagenda aanpak witwassen.

In de huidige aanbiedingsbrief worden wel al de door het WODC geïdentificeerde dreigingen met het hoogste risiconiveau benoemd, inclusief een toelichting zoals geschetst door het WODC. De genoemde dreigingen zijn:

- Voor witwassen:
    - Witwassen via crimineel ondergronds bankieren of hawala-bankieren;
    - Witwassen via laagdrempelige mogelijkheden om een buitenlandse bankrekening te openen;
    - Witwassen via handelsconstructies met goederen of diensten;
    - Witwassen via (ver)koop, (ver)huur of lease van grootwaardeproducten;
    - Witwassen via professionele dienstverleners.
- Voor terrorismefinanciering:
    - Financiering via onvergunde betaaldienstverleners en hawala-bankieren;
    - Financiering via laagdrempelige (online) mogelijkheden om een buitenlandse bankrekening te openen.

In beide NRA's komt een vorm van ondergronds bankieren terug. Naar dit onderwerp loopt momenteel een separaat onderzoek van het WODC dat zijn eigen beleidsreactie zal krijgen. Oplevering van dit rapport wordt later dit jaar verwacht.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.